

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Kjøbenhavns
Brandforsikrings
Billedsamling

Kjøbenhavns
Brandforsikrings
Billedsamling

EDMUND H. PETERSEN
FOUNDED 1914
ROSELAND

NOGLE BETRAGTNINGER OVER BRANDBILLEDETS UDVIKLING

I foraaet 1808 arrangerede kobberstikkeren G. L. Lahde i sit hus i Gothersgade en udstilling af billeder til minde om byens bombardement det foregaaende aar, og indtrykket de gav af »de mange Bombers og den megen Røgs Knaldeffekt« fik en anmelder i »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn« til i begejstring at udbryde, at han aldrig havde faaet »saa megen Sieføde for en Mark«. Ikke desto mindre var udstillingen daarligt besøgt, men havde man dengang kunnet forudse disse billeders senere store popularitet, havde der været mindre grund til fortrydelse. Imidlertid skyldes den manglende interesse maaske, at bombardementet endnu var i for frisk erindring til, at man brød sig om at genopleve det, men i virkeligheden synes billeder af brande heller ikke tidligere at have været særlig yndede. Ganske vist forestiller det ældste billede, der kendes, et maleri paa Gaunø, Sophie Amalienborgs brand den 19. april 1689, da henved 180 personer under en operaforestilling i en tilstødende træbygning mistede livet, saaledes at »der var fast ingen fornem Familie eller Hus i Kjøbenhavn, som jo maatte beklage eller begræde sine Paarørende og for dem anlægge Sorg«, men det maa sikkert betragtes som et isoleret eksempel. End ikke af byens første store brand 1728, der lagde de tættest befolkede kvarterer mellem Vestervold og Gothersgade og mellem Nørrevold og omkring Knabrostræde helt ud til Nybrogade, eller med andre ord en fjerdedel af byens samlede område øde, eksisterer der et eneste autentisk billede. De, der findes, er som kobberstikket i Frederik V's atlas byprospekter, der er blevet forsynet med flammer.

Først omkring 1750 begynder brande saa smaat at hævde sig paa lige fod med andre billedmotiver, og i de følgende godt 100 aar opnaar brandbilledet en stadig større popularitet. Den svigtende interesse for det i vore dage, skyldes sikkert fotografiets større muligheder for at fastholde de dramatiske situationer, der opstaar under enhver ildebrand.

I virkeligheden er denne udvikling meget interessant og giver anledning til forskellige betragtninger.

Skønt brandbilledet nærmest maa karakteriseres som et genrebillede, er det paa grund af sit specielle motiv og de midler til at skabe effekt, det betjener sig af, beslægtet baade med de i sin tid yndede fremstillinger af fyrværkeriscener og med det tidligere meget populære bataillemaleri. Som i disse er det ligeledes ofte mere den kunstneriske gengivelse af ild og røg end stedets topografiske paalidelighed, der er taget hensyn til.

Dette var saaledes uden tvivl tilfældet med det maleri af Egbert van der Pool, som for nylig blev solgt paa auktion hos Arne Bruun Rasmussen i Bredgade. Det var malt 1658 og forestillede en natlig ildebrands-scene i en hollandsk landsby. Mørket blev kun brudt af et grongult lys fra flammerne, der udviskede alle skarpe konturer og kastede et uhyggeligt skær over de beboere, der var ilet til hjælp.

Et andet karakteristisk brandbillede fra 1661 af Egbert van der Pool tilhører Kunstmuseet, og i dets besiddelse findes ogsaa et typisk maleri af Aert van der Neer af en natlig ildebrand i en by om vinteren. Af denne maler er bevaret flere lignende billeder, blandt hvilke et af de mest kendte tilhører Kaiser Friedrich Museet i Berlin.

Selv om det fortrinsvis synes at have været de nederlandske kunstnere, der har været interesseret i at benytte brande som motiv for deres billeder, forekommer billeder af brande naturligvis ogsaa i andre landes kunst. Saaledes har den venetianske maler Francesco Guardi bl. a. malt et billede af den store brand i kvarteret San Marcuola i Venezia 1789, hvortil der findes et forarbejde i Museo Correr i Venezia. I England er et af de tidligste eksempler i denne genre Hogarths satiriske stik fra 1762 af en ildebrands slukning, hvor man ser de fantastiske forsøg, der bliver gjort paa at bekæmpe flammerne, men brandbilledets udbredelse i de enkelte lande er endnu ikke tilstrækkelig oplyst til, at det er muligt paa det foreliggende grundlag med sikkerhed at kunne udtale sig om de indflydelser udefra, der kan have paavirket det danske ildebrandsbillede. Kunsthistorisk forekommer det imidlertid som om to synspunkter har gjort sig gældende. Det ene repræsenterer af de kunstnere, der betragtede ilden og røgen som en malerisk oplevelse, hvorunder det øvrige billedmotiv maatte indordne sig; det andet af de kunstnere, der lagde

ligesaa meget vægt paa, at deres billeder ogsaa skulde være topografisk paalidelige.

Til de sidste hører de danske malere og kobberstikkere, der omkring 1800 udførte brandbilleder »til det brede Borgerskabs Forbrug«.

Som nævnt var de hjemlige forbilleder faa, og det er vel overhovedet tvivlsomt, om de har været kendt ud over en snæver kreds. Men at ildbrandsmotivet har været benyttet af danske kunstnere omkring midten af det 18. aarh. fremgaar af den omtale, præsten Nicolai Jonge i sin »Kjøbenhavns Beskrivelse« giver af de 22 landskaber, som teatermaleren I. P. Lund i anledning af Christian VII's bryllup 1766 udførte til Christiansborgs riddersal, hvis vægge de smykkede, indtil de 1778–91 erstattedes af Abildgaards malerier, at »Hr. Lund har for det første villet fremstille alle Luftens Forandringer, nemlig: Morgen, Middag, Aften, Maaneskin, *Ildebrand*, Torden og Lynild etc....«.

Disse billeder er for længst gaaet tabt, men hans opfattelse af en ildebrand viser tre gouacher i Københavns Bymuseum af Kongens (Christian IV's) Bryghus' brand natten mellem den 7.–8. maj 1767. Branden var en af de største og farligste siden 1728, for paa et vist tidspunkt var baade Tøjhuset, Kunstkammeret (det nuværende Rigsarkiv) og slottet stærkt truet, men det lykkedes dog at begrænse ilden til selve bryghuset. Som teatermaler er det særlig røgen og flammernes skær mod den mørke nattehimmel, der har interesseret ham, og i visse retninger synes hans manér at minde om Guardis.

Lignende tanker gør man sig ogsaa, naar man betragter Lunds samtidige, teatermaleren Peter Cramers maleri i Bymuseet af den ene af de to voldmøller – Kongens Mølle eller Grønlands Mølle – som blev ødelagt, da et krudttaarn i Rosenkrantz Bastion ved Østerport den 31. marts 1779 sprang i luften, hvorved 47 mennesker blev saaret og 7 dræbt.

Hans øvrige billeder er derimod paavirket af det nederlandske genremaleri, saaledes bl. a. et maleri, der ligeledes findes i Bymuseet, af en kongelig kanefart i fakkelskær, som har stor lighed med hans tegning til Haas radering: »Forestilling af de antændte Begkrantzene som saaes da Hans Mayt. Kong C. 7 med følge gjorde Kahne Fahrt i Kiøbenhavn 1771«. I begge billeder har fakkernes flammer lidt af ildebrandens karakter.

Med »Den danske Teniers«, som han paa grund af sine mange folkelivsskildringer er blevet kaldt, har den senere som blomstermaler kendte C. D. Fritsch i sine tidlige tegninger det tilfælles, at de begge med flid og interesse studerede livets brogede mangfoldighed paa gader og stræder. I Lahdes to kendte stik af Christiansborgs brand den 26. februar

1794, hvortil han leverede fortegningerne, viser hans omhyggelighed og sans for detaljer sig i hans miniaturagtige skildringer af de panikslagne tilskuere, der efter bedste evne søger at redde møbler og andre værdigenstande ud af det brændende slot, hvis ødelæggelse efter Henrik Steffens mening »vare Begyndelsen til en Epoke i Landets Historie, som bestandig blev mere dunkel og mere uheldsvanger«.

Aaret efter brændte byen for anden gang i samme aarhundrede. Fra marinens oplagsplads paa Gammelholm, hvor ilden udbrød, førtes flammerne af vinden over til kvarteret omkring Nikolaj Kirke og derfra videre til bebyggelsen mellem Gammelstrand-Nybrogade og Amager-torv-Vimmelskafte for til sidst at lægge hele den vestlige del af staden i aske. Lahde og Fritsch genoptog nu deres samarbejde, og i fællesskab udførte de fem stik af den sørgelige begivenhed, der tillige med en kort tekst og ledsaget af et kort over brandens udstrækning blev udgivet i bogform af Lahde under titlen: »Branden i Kiøbenhavn d: 5. 6. og 7. Juny 1795«. Titelbladet til dette smukke lille arbejde er gengivet som indledning til billederne i denne bog.

I lighed med Lahde og Fritsch arbejdede kobberstikkeren Andreas Flint sammen med arkitekten C.F. Stanley, men kun to af de fire stik, der skyldes dem, er signeret af begge kunstnere: Udsigten fra Slotspladsen til det brændende kvarter omkring Nikolaj Kirke og Raadhusets og Vajsenhusets brand paa Nytorv. De to andre: Brandens udbrud paa Gammelholm og Udbredelsen af ildsvaaden ved admiralitetet i Holmens Kanal er usignerede, men overensstemmelse i manér og udførelse bekræfter deres kunstneriske tilhørsforhold, ligesom ogsaa en usigneret tegning, der viser udsigten over den ødelagte by, efter sin lighed med de fire stik uden tvivl skyldes Stanley.

Medens Fritsch og Lahde i deres stil og opfattelse nærmest er nederlandsk-, maaske ogsaa noget tysk-paavirkede, er de Stanley-Flint'ske billeder især i arkitekturen præget af klassicismens sobre kølighed, som Harsdorff repræsenterede paa Akademiet.

Foruden disse kunstnere har den tyske kobberstikker J.G. Friedrich, der var blevet indkaldt for at udføre plancherne i zoologen O.F. Müllers værker, skabt en række udmærkede og meget oplysende stik af Christiansborgs brand, byens og af Slaget paa Rheden, Skærtorsdag den 2den april 1801.

Denne begivenhed, men navnlig bombardementet 1807, der med faa afbrydelser varede fra onsdag aften den 2. september kl. 7 ½ indtil lørdag den 5. om aftenen, gav anledning til en vældig kunstnerisk produktion. »Sommetider – fortæller Lahde – kom bomberne en efter hverandre;

sommetider løsnedes alle Morterer paa et Batterie paa engang; tillige kom kugler, som ikke kunde sees ligesom Bomberne, Brandkuglerne og Brandpile«. Foruden Frue Kirke, Universitetet, Borchs og Valkendorfs Kollegier nedbrændte ialt 300 ejendomme og 1.600 beskadigedes.

Denne gang var det dog ikke blot som efter 1795 de yngre kunstnere alene, der spekulerede i et sensationshungrende publikums købelyst, men ogsaa de lidt ældre som C. A. Lorentzen, der 1803 var blevet udnævnt til professor ved akademiet, og hofkobberstikkeren J. F. Clemens, som mente at se en økonomisk fordel i at fremstille billeder, der kunde faa folk til at gysede ved tanken paa krigens nylig overstaede rædsler. Sammen havde de allerede 1801 udført det kendte stik af »Bataillen d. 2. April 1801, paa Kiøbenhavns Reede«, og efter 1807 stak Clemens Lorentzens berømte maleri af »Den rædsomste Nat i Kiøbenhavn imellem den 4de og 5te Septr. 1807« set fra Kongens Nytorv.

Lahde var dog den, der var mest interesseret i »at slaa mønt« af det ulykkelige bombardement, men, som nævnt, kronedes hans anstrengelser ikke med særlig held. Selv tegnede han daarligt, og i stedet for Fritsch, med hvem hans samarbejde synes ophørt, knyttede han den unge C. W. Eckersberg til sig. I fællesskab udførte de en række belejrings- og bombardementsbilleder som: »Udfald mod de Engelske i Classens Have, under Kiøbenhavns Belæring, d. 31 August 1807«, »Vor Frue Taarns brand, Natten mellem 4 og 5 Sept. set fra Landemærket« og »Kiøbenhavn Natten mellem 4 og 5 September set fra Christianshavn«, men desuden kendes der af Eckersberg flere akvareller, som viser hvilket overvældende indtryk det engelske overfald gjorde paa ham.

Til den kreds af kunstnere, der i disse aar sluttede op om Lahde, hørte foruden Eckersberg den kun et par aar yngre I. P. Møller, som han udførte forlægget til Lahdes stik af Graabrødretorv efter bombardementet sammen med, den schweitzisk fødte maler Johann Heinrich Senn, kobberstikkeren Niels Truslew, af hvem der ogsaa kendes nogle bombardementsbilleder, og C. D. Gebauer, hvem en udmærket tegning i Bymuseet af den bomberamte Nørregade skyldes, men hvis opgave ellers bestod i at kontrollere de øvrige kunstneres fremstillinger af heste. Udenfor denne kreds stod maleren P. L. Saxesen, der sammen med kobberstikkeren H. Wensler, som ernærede sig »ved Kobberstikning, Kobbertrykkerie, Illuminering og Tegning«, har udført stikket af byens bombardement set fra Nørrebro.

Disse billeder af bombardementet er nogle af de mest populære i dansk kunst, men den store folkeyndest, de har opnaaet, skyldes først og fremmest de kraftige effekter, Lahde og hans arbejdsfæller betjente

sig af. Medens det for dem var hovedsagen at fremstille bombernes fald og de opstaaede brande saa drastisk og uhyggeligt som vel muligt, indsaa andre efter dem, at en yderligere fordybelse i den spændingsfyldte uhygge, som opstaar under større brande, vilde kunne frembyde en fare for den kunstneriske kvalitet. I stedet foretrak de derfor at skildre ildens og røgens rigt nuancerede farvepragt, saaledes som f. eks. Sødning har gjort i sit maleri af Langebros dampmøllens brand den 8. februar 1832 og Messmann i sit maleri af den store brand paa Adolphs Plads bag Børsen natten mellem den 20.-21. december 1856. I begge billeder tegner de omliggende bygninger i flammernes rødsprængte skær deres skarpe silhouetter mod den sorte nattehimmel, der næsten dækkes af de vældige røgmasser, som ilden udvikler, og hvis genspejling i havnens vand er af stor malerisk virkning.

Langt større opsigt vakte dog Christiansborgs brand den 3. oktober 1884, og i samtidige billeder er det derfor først og fremmest det fraadende ildhav, der er lagt vægt paa at give et indtryk af, og de uhyre folkemasser, som strømmede til for at overvære det storslaaede skuespil. Blandt de mange billeder, der eksisterer af branden og ruinen, er det i virkeligheden kun C. Chr. Andersens malerier af det ødelagte slot, som i malerisk henseende har nogen værdi.

Det intime sammenspil mellem bygningsmasserne, ilden og røgen, som det ældre slægtled af malere havde opdyrket, synes saaledes kun et faatal af de yngre at have haft blik for, men til gengæld havde de maaske i højere grad ligesom Lahde og hans kreds sans for det dramatiske. Men alligevel forekommer det mærkeligt, at Christiansborgs brand i virkeligheden er sidste gang i dansk kunst, at en større kreds af malere er blevet fængslet af ildens fascinerende farvepragt og brandens spændingsfyldte øjeblikke. End ikke besættelsestidens onde aar og de mange brande dengang har efterladt sig særlige spor i kunsten. I nogen grad skyldes det naturligvis, som allerede omtalt, fotografiets stigende betydning, men mon alligevel ikke den virkelige forklaring er, at det i vorre dage er andre emner og andre veje nutidskunsten søger.

Den udvikling af brandbilledet, der her er forsøgt, belyses af billederne paa de følgende sider. De tilhører alle Kjøbenhavns Brandforsikring og er et udvalg af dets smukke samling af billeder af byens største brande. Henvend 100 aar omfatter de, fra Lahdes stik af Christiansborgs brand 1794, der efterfulgtes af hans lille bog om byens brand det følgende aar indtil Christiansborgs brand 1884. Det er ikke dem alle, der er omtalt i denne indledning, men teksten under dem forklarer, hvad de forestiller.

Steffen Linvald

Branden

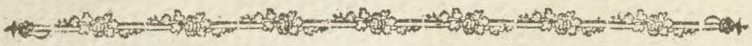
i

KIØBENHAVN

d: 5. 6. og 7, Iuny 1795.

af
G. L. Lahde.

Utroeligt, ja næsten unuigt maatte det forekomme enhver, at den Ild, som begyndte paa Gammelholm den 5te Junii 1795, skulde, uagtet de hyppelige Brand-Anstalter i Hovedstaden Kiøbenhavn, og den derved herskende Orden, i den korte Tid af nogle Timer kunde gribe saa vidt om sig, giøre al menneskelig Hielp frugtesløs, og antette saa almindelig en Ødelæggelse; men en bedrøvelig Erfaring har desværre saa føleligen overbevist os om det modsatte af denne tilsyneladende Umuelighed, at Ilden, Ødelæggelsen og sammes nærmeste Følger aldrig vil kunne udslottes af de derved Tilstedeværendes Erindring. Da jeg, som strax i Begyndelsen blev overfaldet af Ilden, og hele Branden igiennem var uden Hoepæl, var selv Dievidne paa de fleste Steder, saa kunde jeg maaskee være istand til at give de Fraværende og Efterkommerne en Idee om denne ierkevoerdige og sørgelige Bøgivenhed, hvis mine Kræfter dertil vare tilstrækkelige. Sandhed og Følelse, uden Overdrivelse og Udpyntning, skulde imidlertid lode saavel min Pen, som min Gravstif.

Bøgivenhederne paa de uhykkelige Dage den 5te, 6te og 7de Junii fulgde saa hastig paa hinanden, og indbefattede saa meget, at det vil være vanskeligt at give nogen sammenhængende Beskrivelse derom. Ved Ildens første Udbrud kunde vistnok ingen formode dens paafølgende saa frygtelige Omfang, og siden, da den tog saa pludselig Overhaand, var enhver saa interesseret derved,

König'sche Druckerei

NO 7.

Branden i Kiøbenhavn d 5 Junij 1795

L. Müller sc.

Branden i Kiøbenhavn. den 5 Jany 1795.

N° 12

Branden i Kiøbenhavn den 6 Junij 1795

L. A. J. J. J.

Branden i Kiöbenhavn d 6 Junij 1795.

N° 4

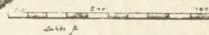
La hie fecit

N° 5

Branden i Kiöbenhavn d 7 Junij 1795.

KIOBENHAVN.

ALLER FØRSTE UDBRUD AF KØBENHAVNS ILSVAAGE DEN V JUNII MDCCXCIV,
OM EFTERMIDDAGEN IMELLEM III og IV VED DÆLE HAVEN PAA GAMMELHOLM.

PROSPECTEN ER TAGET PAA SMEDEN BOELIGEN LIGE FOR STEDET.

PREMIERE BRÛTIN DE L'INCENDIE DE COPENHAGUE AUX MAGAZINS DE LA MARE,
CHANTIER DE LA MARENE, LE V JUNI MDCCXCIV ENTRE III et IV HEURES APRES MIDI.

LA VUE EST PRISE DE LA BOULIE DE BOELIGEN.

BILLEDETS TEKST: *Aller første Udbrud af Kiøbenhavn's Ildsvaade den V Junii MDCCXCIV om Eftermiddagen imellem III og IV. Ved Dæle Haven paa Gammelholm. Prospecten er taget fra Smede Boeligen lige for Stedet.*

UDBREDELSEN AF ILSVAADEN VED ADMIRALITETEN

CONTINUATION DE L'INCENDIE. AUTRES DE L'AMIRANTE.

BILLEDETS TEKST: *Udbredelsen af Ildsvaaden ved Admiraliteted.*

Forestilling af den ulykkelige Ild's Vaade i Kiöbenhavn fra 5de til 7de Juni 1795. | Vorstellung des unglücklichen Feuer-Brandes in Köpenhagen vom 5ten zum 7ten Juni 1795. Prospecten er taget fra Ahlefelds Mølle lige for Nørre Gaden. | Junis 17. 95. der Prospect gli genommen von der Ahlefeld. Mühle für uher der Nörder-Steuff

BILLEDETS TEKST: Forestilling af den ulykkelige Ild's Vaade i Kiöbenhavn fra 5te til 7de Juni 1795. Prospecten er taget fra Ahlefelds Mølle lige for Nørre Gaden

Foresstilling af Branden i Kiøbenhavn som den viste sig den 5. Juni 1795 om Aftenen, tagen fra Slotspladsen da Admiralitets-Bygningen Nicolai Taarn, tilligemed Skipperboderne, og strækningen fra Admiralgaden langs med Stranden forbi Høybrostræde stod i Lue.

BILLEDETS TEKST: Forestilling af Branden i Kiøbenhavn som den viste sig den 5. Juni 1795 om Aftenen, tagen fra Slotspladsen da Admiralitets-Bygningen Nicolai Taarn, tilligemed Skipperboderne, og strækningen fra Admiralgaden langs med Stranden forbi Høybrostræde stod i Lue.

C. F. Stenley del.
Forestilling af Branden i Kiøbenhavn som den viste sig den 6. Juni 1795 om Efttermiddagen da Stadens civile Arresthuus = Veisen-
buset og Raadhuset tilligemed de omliggende Bygninger stode i Brand hvor man ligeledes sees Veisenbuus bornene med deres Lærere og Fangerne med Vagt at redde sig fra Ilden. *A. Flint sc.*

BILLEDETS TEKST: Forestilling af Branden i Kiøbenhavn som den viste sig den 6. Juni 1795 om Efttermiddagen da Stadens civile Arresthuus = Veisen-
buset og Raadhuset tilligemed de omliggende Bygninger stode i Brand hvor man ligeledes sees Veisenbuus bornene med deres Lærere og Fangerne med Vagt
at redde sig fra Ilden.

BLÆK VII JUNII DA KIÖBENHAVNS Ildsvaade var stanset MDCCXCV.

LE. V. H. R. JUNII MDCCXCV. QUI. EVANGELIC. DE. KUPPENH. G. S. S. A. T.

~~~~~ Helligs Giestes Kirke Taarn ~~~~~
 ~~~~~ Waisenhuset ~~~~~
 ~~~~~ Bagerens Gaard i farvegaden som blev frelst enskiönt
 ~~~~~ mit i flammen. ~~~~~ Wartou. ~~~~~ Christiansborgs Slot. ~~~~~ Friderichsberggaden.

~~~~~ Helligs Giestes Kirke Taarn ~~~~~
 ~~~~~ Waisenhuset ~~~~~
 ~~~~~ Bagerens Gaard i farvegaden som blev frelst enskiönt
 ~~~~~ mit i flammen. ~~~~~ Wartou. ~~~~~ Christiansborgs Slot. ~~~~~ Friderichsberggaden.

BILLEDETS TEKST: Den VII Junii da Kiöbenhavns Ildsvaade var stanset MDCCXCV.
 ~~~~~ Helligs Giestes Kirke Taarn, ~~~~~ Waisenhuset, ~~~~~ Bagerens Gaard i farvegaden som blev frelst enskiönt
 ~~~~~ mit i flammen, ~~~~~ Wartou, ~~~~~ Christiansborgs Slot, ~~~~~ Friderichsberggaden.

Forestilling af Kiøbenhavn strax efter Ildsvaaden den 5de Juni 1795. | Vorstellung von Kopenhagen gleich nach dem Feuer-Brande am 5ten Juni 1795.
 Som vedvarede til den 7de Juni. Prospecten er taget fra Vester Port. | welcher biß zum 7ten Juni anhelt. Der Prospect ist genommen über dem Vester Thor.
 W

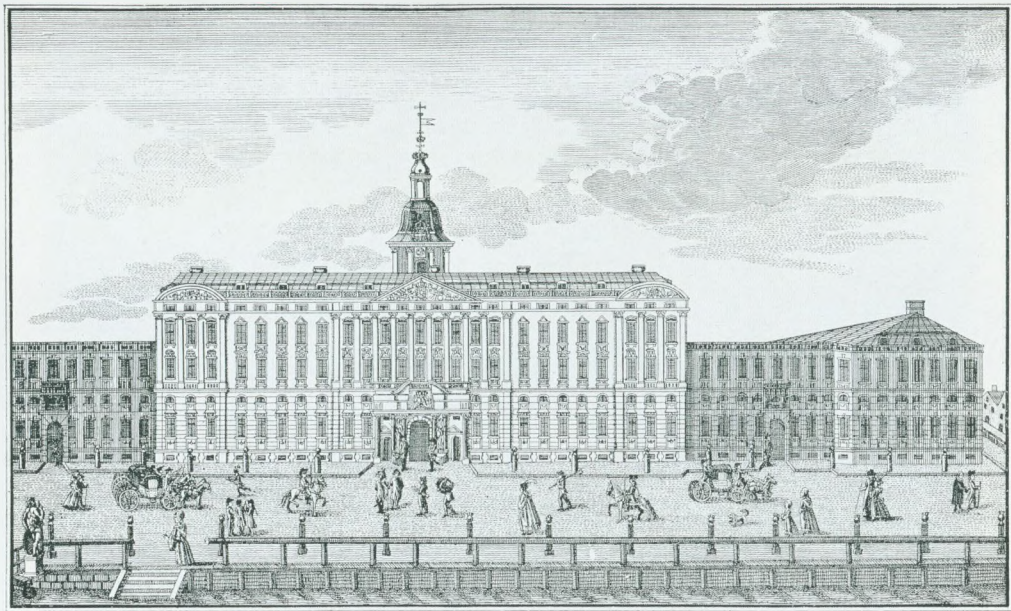
BILLEDETS TEKST: Forestilling af Kiøbenhavn strax efter Ildsvaaden den 5de Juni 1795, som vedvarede til den 7de Juni. Prospecten er taget fra Vester Port.

Prospect af Slot's Pladsen i Kiøbenhavn efter den store Ilds Vaade 1795, som blev bebygget med kongelig Tilladelse, den bestaaer i 8de Tver = Gader, og 2de Hoved Passager forbi Canalen og Slottet.

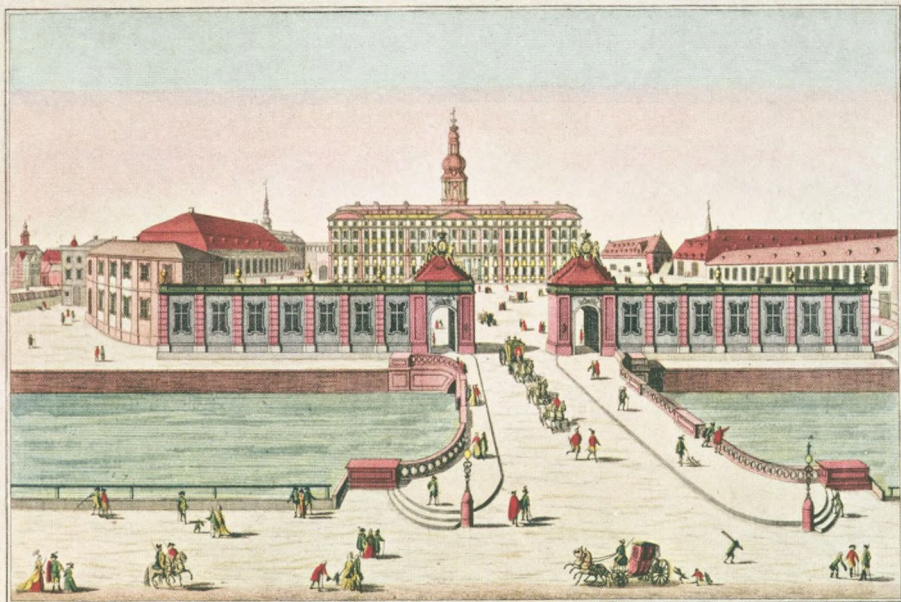
Prospect des Schloss Platzes in Kopenhagen wie solcher nach dem grossen Feuer = Brande 1795, mit königl. Erlaubnis bebauet wurde, er bestehet aus 8 Quer = Gassen, und den Haupt Passagen an dem Canal, und vor by dem Schlosse.

BILLEDETS TEKST: Prospect af Slot's Pladsen i Kiøbenhavn efter den store Ilds Vaade 1795, som blev bebygget med kongelig Tilladelse, den bestaaer i 8de Tver = Gader, og 2de Hoved Passager forbi Canalen og Slottet.

Lit. A. *Abbildung des Königl. Schloßes Christiansburg in Kopenhagen vor dem großen Feuer-Brande den 26ten Febrl. 1794. König Christian der 6te legte den Grund dazu 1732, und ward vollendet 1740, die Höhe beträgt 114 Fuß, die Länge der Haupt-Flügel 367 der Seiten-Flügel 389, Fuß, das vorzüglichste Zimmer war der so genante Ritter-sahl, dessen Höhe war 48. Fuß, er gieng durch 2. große und ein kleines Stockwerk, er war 128. Fuß lang und 62. breit, mit Vergoldungen, Bildhauer-Arbeit und Malereien prächtig gezieret.*

BILLEDETS TEKST: *Abbildung des Königl. Schloßes Christiansburg in Kopenhagen vor dem großen Feuer-Brande den 26. Febrl. 1794. König Christian der 6te legte den Grund dazu 1732, und ward vollendet 1740, die Höhe beträgt 114 Fufs, die Länge der Haupt-Flügel 367. der Seiten-Flügel 389. Fufs, das vorzüglichste Zimmer war der so genante Ritter-sahl, dessen Höhe war 48. Fufs, er gieng durch 2. große und ein kleines Stockwerk, er war 128. Fufs lang und 62. breit, mit Vergoldungen, Bildhauer-Arbeit, und Malereien prächtig gezieret.*

Prospectus Arcis Regiae, dictus Christiano-Burg, Hafniae. Vue du Palais Royal, dit Christian-Burg, à Copenhague. Veduta del Castello Reale, detto Christian-Burg, à Copenhague. Prospect der Königl. Residenz Christian-Burg, genant zu Copenhagen.

Molan fecit. A. 1718

Gery. Noddi. Pinxit. sculpit.

Tom. Gualth. et Proutier. Sculpsit. Cuius. Regni. Suet.

Jens. Schallinck. Pinxit. 1718. A. 1718.

BILLEDETS TEKST: *Prospectus Arcis Regiae, dictus Christiano-Burg, Hafniae. Vue du Palais Royal, dit Christian-Burg, à Copenhague. Veduta del Castello Reale, detto Christian-Burg, à Copenhague. Prospect der Königl. Residenz Christian-Burg genant zu Copenhagen.*

Prospectus Arcis Regiae dictae Christiano-Burg, Hafniae. | Veduta del Castello Reale, detto Christianburg, à Copenhague
 Vue du Palais Royal, dit Christian-Burg, à Copenhague. | Prospect der Königl. Residenz, Christianburg genant zu Copenhagen.

Radum, 1715-16

Jong. Kallman, Delict.

Von Guelke in Amsterdam in der Kunst- u. Mapelkammer

Jong. Kallman, Delict. 1715-16

BILLEDETS TEKST: *Prospectus Arcis Regiae, dictae Christiano-Burg, Hafniae. Vue du Palais Royal, dit Christian-Burg, à Copenhague. Veduta del Castello Reale, detto Christianburg, à Copenhague. Prospect der Königl. Residenz Christianburg genant, zu Copenhagen.*

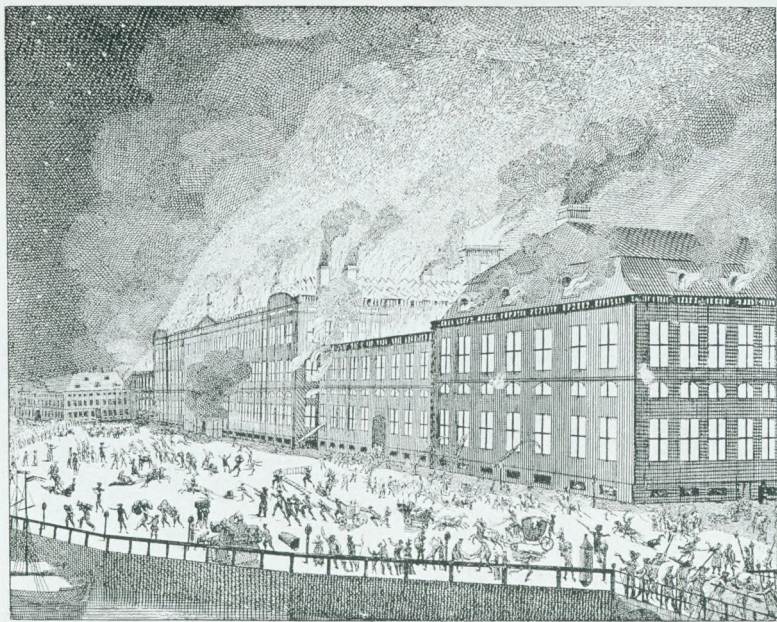

*Abbildung des großen Feuer-Brandes welcher eine der größten Residenzen in Europa, die Christiansburg
in Kopenhagen mit vielen Kostbarkeiten verzehrte, den 26ten Februari A^o 1794.*

BILLEDETS TEKST: *Abbildung des großen Feuer-Brandes welcher eine der größten Residenzen in Europa, die Christiansburg in Kopenhagen mit vielen Kostbarkeiten verzehrte, den 26ten Februari A^o 1794.*

Trasnit efter C. F. Stanley

Prospect af Christiansborgs Odeleggelse. d. 26 Febr 1794

BILLEDETS TEKST: *Prospect af Christiansborgs Odeleggelse. d. 26 Febr 1794.*

Christiansborgs Ødelæggelse. d 26 Febr. 1794.

BILLEDETS TEKST: *Christiansborgs Ødelæggelse d 26 Febr. 1794.*

Amager Torv
Bidrag til Kiøbenhavens nyste Skilderie

BILLEDETS TEKST: *Amager Torv. Bidrag til Kiøbenhavens nyste Skilderie.*

C. W. Eckersberg pinxist.

G. L. Labde sculpsit.

Vor Frue Taarns Brand

Natten mellem 4 og 5 Sept. 1807, seet fra Landemærket.

Afgrundens Pile sig mod Himlen bave,
Og Staden, Templet, alle Hjerter bave!

Seer, Dyd og Reisfærd flye fra Jorden!
O! Himmel, slumrer da din Torden!

fraas den Labde i Sælsørgade 111.

Scander.

C. W. Eckersberg pinxist

G. L. Labde sculpsit

Vor Frue Taarns Brand

Natten mellem 4 og 5 Sept: 1807 seet fra Landemærket

Afgrundens Pile sig mod Himlen bave,
Og Staden, Templet, alle Hjerter bave!

Seer, Dyd og Reisfærd flye fra Jorden!
O! Himmel, slumrer da din Torden?

*Frue Kirkes Brand, set fra Langebro
Originaltegning i Farver af C. W. Eckersberg*

C. W. Eckersberg pinxit

G. L. Labde sculpsit

Kiøbenhavn

Natten mellem 4 og 5 Sept. 1807.

seet fra Christianshavn.

Saa flammer grusom Ild i Axels Stad,
 Og i dens Spoer gaae Skræk og Død og Jammer.
 Udgaaet af den danske Historie.

Din Udaad, Albion! du skuer glad,
 Men skielv naar Hevrens Torden Udaad rammer.
 Udgaaet af den danske Historie.

C. W. Eckersberg pinxit

G. L. Labde sculpsit

Kiøbenhavn

Natten mellem 4 og 5 Sept: 1807, seet fra Christianshavn

Saa flammer grusom Ild i Axels Stad,
 og i dens Spoer gaae Skræk og Død og Jammer.

Din Udaad, Albion! du skuer glad;
 men skielv! naar Hevrens Torden Udaad rammer.

Den rædsomste Nat i Kiøbenhavn mellem den 4de og 5te Sept: 1807.

C. A. Lorentzen pinx.

Den rædsomste Nat i Kiøbenhavn mellem den 4de og 5te Sept: 1807

J. F. Clemens sculps.

T. L. Saxesen pinx.

KIÖBENHAVNS BOMBARDEMENT.

H. Winsler sculp.

P. L. Saxesen pinx

Kiöbenhavns Bombardement

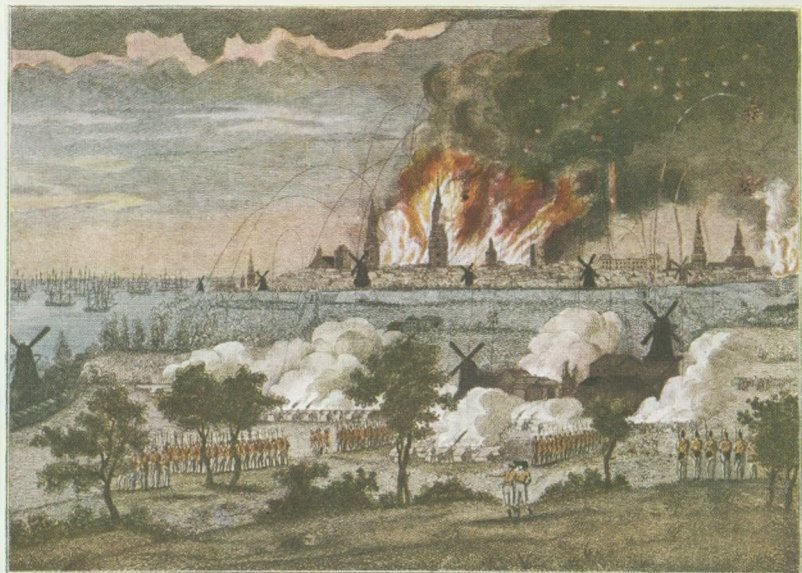
H. Winsler sculps.

Kiöbenhavn den 4-5 Sept: 1807

Bombardementets rædselsfuldeste Nat.
Udsigten fra St. Hans Hospitals Have.

Tegnet og stukket af N. Truslew.

Det engelske venskabelige Bombardement

paa

KIØBENHAVN

d. 2, 3 og 4 Sept. 1807

S. H. Petersen (?) del.

Det engelske venskabelige Bombardement

paa

Kiøbenhavn

d. 2, 3 og 4 Sept: 1807

S. H. Petersen sculp.

*Ulfeldts Plads (Graabrødre Torv) efter Bombardementet
Stik af G. L. Lohde efter Maleri af
J. P. Møller med Staffage ved C. W. Eckersberg*

Brand på Christianshavn (Holms Plads)
(ukendt maler)

Brand i Langebros Dampmølle d. 8. Febr. 1832
Maleri af F. H. Sødring

Brand på Christianshavn (Holms Plads)
(ukendt maler)

*Pladsbrand på Christianshavn, set fra Blaa Pakhus i nærheden af Toldboden.
Maleri af C. F. Sørensen 1854*

Brand på Adolfs Plads, bag Borsen, natten mellem den 20.-21. december 1856

Maleri af C. L. F. Messman

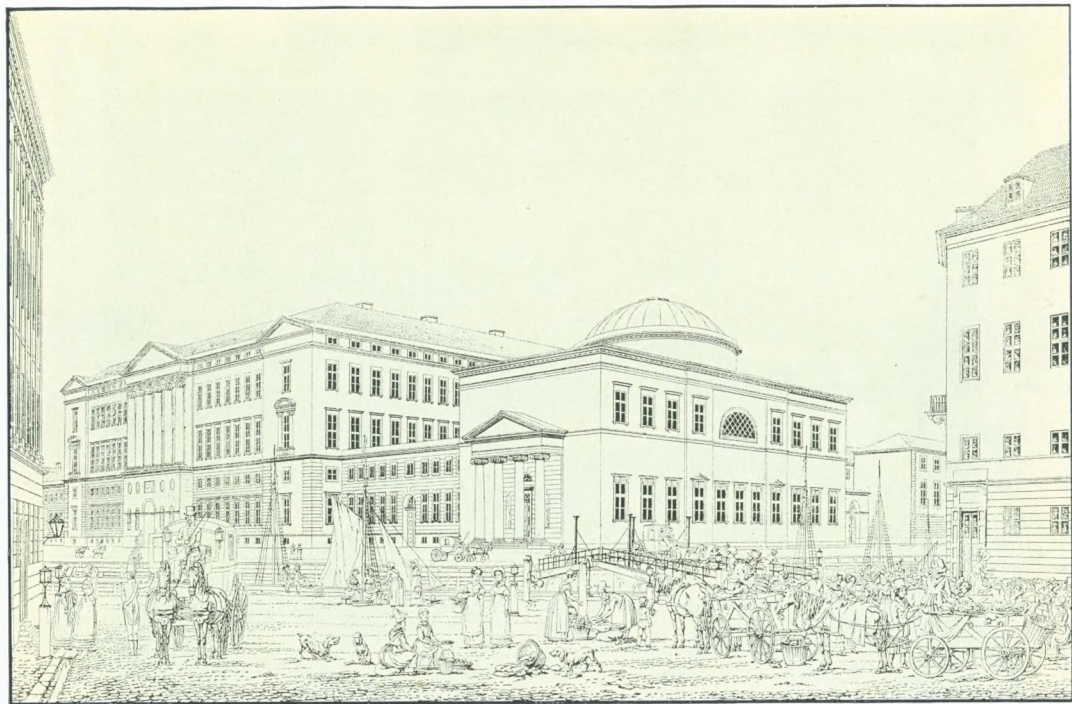
*Ildebrand i Instrumentmager Marchalls Gaard i Bredgaden
Maleri af J. P. Møller 1828*

*Pladsbrand på Christianshavn
Maleri af C. Zeuthen 1843*

Møllebrand på Amagerbrogade
Maleri af F. E. Wolperding 1837

*H. G. F. Holm delin.
Christiansborg Slot
setet fra Amager-Torv.*

*I. Holm sculpsit
Das Schloss Christiansburg
vom Amacker Marcket gesehen.*

Copenhagen.

*Christiansborg Slots brand den 3. oktober 1884.
Maleri af prof. Otto Bache.*

*Christiansborg Slots brand natten mellem den 3. og 4. oktober 1884.
Set fra Frederiksholms Kanal ved Raadhusstræde kl. ca. 10 aften.
Maleri sign. H. Olsen.*

*Farvelagt radering af Christiansborg Slots brand 1884 set fra Børsbroen.
Af Hans Nicolai Hansen.*

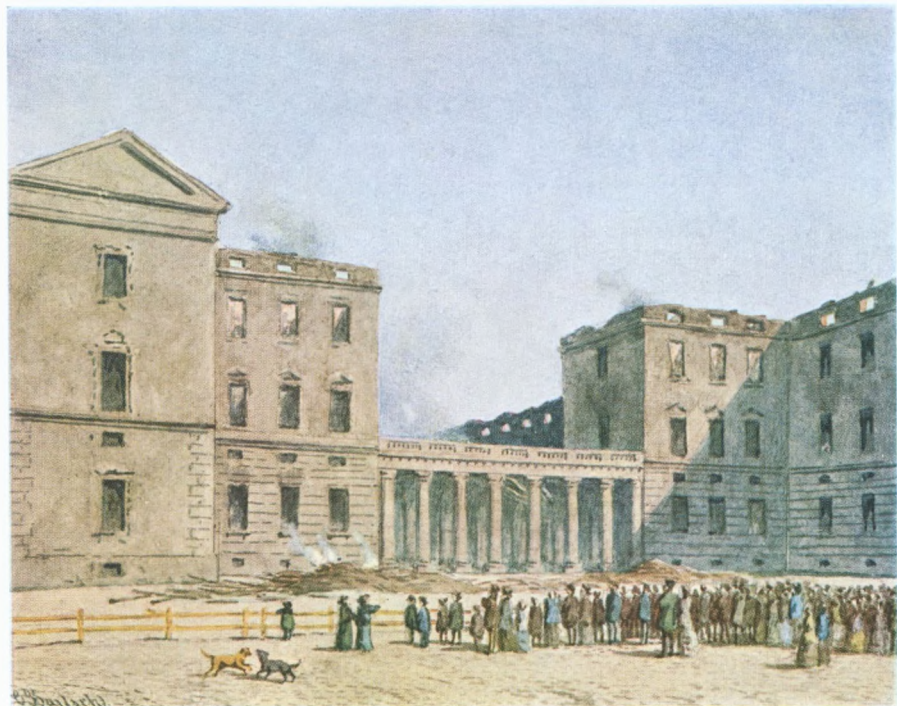
*Christiansborg Slots brand set fra Christianshavn, syd for den gamle Knippelsbro.
Maleri af P. I. J. Ølsted.*

*Parti fra Christiansborg Slots ruiner.
Maleri af Chr. C. Andersen, oktober 1884.*

*Christiansborg Slot efter branden.
Maleri af C. Cbr. Andersen, 10.-11. oktober 1884.*

*Christiansborg Slot efter branden, set fra Ridebanen.
Akvarel af C. Bartsch.*

